

Zápis z 31. schůze výboru pro sociální politiku konané dne 28. května 2013

Přítomni: Drábek, Eček, Chalánková, Kohoutová, Koubík, Lesenská, Navrátilová, Opálka, Pecková, Sklenák, Strnadlová, Vacek

Omluveni: Bernášek, Čechlovský, Jeník, Sed'a, Semelová, Wenigerová

Schůzi zahájil v 15.05 hodin předseda výboru Martin Vacek.

Upozornil poslance, že Sněmovnou byla zkrácena lhůta a přikázán k projednání tisk 913, tedy senátní návrh zákona, kterým se zrušuje karta sociálních systémů. Doporučil tento bod předřadit před již písemně navržené body. Pro návrh včetně rozšíření se vyslovilo 12 poslanců, všichni přítomní, návrh byl schválen.

Návrh zákona, kterým se zrušuje karta sociálních systémů – tisk 913 odůvodnil za skupinu senátorů místopředseda Senátu Zdeněk Škromach. Uvedl, že téma je mediálně velmi probírané, karta je symbolem sociální stigmatizace. Samotné provedení není šťastné. Domnívá se, že zrušení sKarty je žádoucí krok.

Zpravodajka výboru Gabriela Pecková uvedla, že návrh skutečně předpokládá zrušení sKarty. Stanovisko vlády bylo negativní, a to z důvodu přechodných ustanovení. Je třeba mít na mysli, že 250 tisíc klientů již kartu obdrželo a bylo přes ní vyplaceno přes 4 mld. Kč.

V obecné rozpravě vystoupila posl. Kohoutová, která uvedla, že podle údajů MPSV, které má k dispozici bylo vydáno 280 tisíc karet, nicméně pouze 15 % je používáno k platebním účelům. Senátní návrh přichází s pouhým zrušením a příliš neřeší situaci, kterou zrušení vyvolá. Dále uvedla, že byl rozdán pozměňovací návrh posl. Opálky, tedy komplexní a který v případě hmotné nouze nepředpokládá zpoplatnění za výběr, že nebude prováděno přes účet. Také je jasné, že návrh musí reflexovat ukončení smlouvy mezi Českou spořitelnou a státem. Rozhodně je tedy pro ukončení sKaret, nicméně ji zajímá, co se bude dít pro osoby se zdravotním postižením, kteří už kartu obdržely.

Zdeněk Škromach uvedl, že návrh neobsahuje poplatky za jiný příjem sociálních dávek, ani neřeší dohodu se spořitelnou. Ve chvíli, kdy bude schválen zákon se vytváří

prostor pro ministerstvo, aby jednalo. Zákonu nemůže předcházet dohoda ministerstva. Tato záležitost byla takto konzultována i s ministerstvem.

Dále vystoupil posl. Opálka, který uvedl, že sKartě bylo věnováno hodně času, je třeba toto trápení již ukončit, existuje zde konsensus nad komplexním návrhem, který byl připravován s Ministerstvem práce a sociálních věcí, který neobsahuje žádné poplatky. Rovněž se domnívá, že spořitelna měla zvážit systém bonifikací, kterým by zvýhodnila ty, kteří přejdou na sKartu. Rovněž se domnívá, že doba 6 měsíců, kterou lze očekávat jako přechodnou pro řešení lidí, kteří už sKartu mají, pokládá za dostatečnou.

Posl. Kohoutová vznesla dotaz, že nebylo dosud zodpovězeno, proč nebyl sjednocen příspěvek na mobilitu.

Ministryně Müllerová uvedla, že možnost slučování dávek se neřeší v tomto zákoně. Řešilo se to v souvislosti s novelou zákona posl. Klasnové. Odvolala se i na schůzku s NRZP minulého dne, předpokládá se souhlas s tím, že mobilita by byla předkládána v jiném zákoně. Dokud není legislativní proces ukončen, ministerstvo nemůže ukončit smlouvu s Českou spořitelnou, která přechodná období řeší stav po zrušení sKarty tak, aby nedošlo k žádnému nedorozumění.

Posl. Vacek se dotázal, kdy bude orientačně předložen zákon, který bude řešit příspěvek na mobilitu.

Ministryně Müllerová odpověděla, že do měsíce by mohl být projednáván na vládě a na červencové schůzi by mohl být předložen do prvního čtení.

Předseda Vacek dále uvedl, že pozměňovací návrh se dostal poslancům na poslední chvíli. Nedomnívá se, že by toto byl správný postup.

V podrobné rozpravě se přihlásil posl. Opálka, který si osvojil pozměňovací návrh. Upozornil, že 30 dní bohužel nevychází 10 dní před začátkem schůze a bude tedy třeba návrh během schůze do schůze přiřadit.

Posl. Drábek poděkoval za předložený návrh, neboť výrazně zlepšuje legislativně a ačkoli se vysloví souhlas s tímto pozměňovacím návrhem a bude pro něj hlasovat, neznamená to, že souhlasí s celým zákonem.

Zpravodajka navrhl, aby byl předložen návrh, který si osvojuje posl. Opálka. Pro tento návrh se vyslovilo 10 poslanců, jeden poslanec se zdržel. Návrh byl přijat.

Dále zpravodajka posl. Pecková předložila návrh usnesení, ve kterém doporučila přijmout. Vyslovila souhlas ve znění pozměňovacího návrhu. Pro tento návrh se vyslovilo 8 poslanců pro, jeden proti, 3 poslanci se zdrželi. O **usnesení č. 159** hlasovali poslanci: Eček,

Drábek, Kohoutová, Chalánková, Vacek, Opálka, Sklenák, Navrátilová, Strnadlová, Lesenská, Pecková.

Dalším projednávaným bodem byl návrh poslanců J. Chvojky, J. Tejce, B. Sobotky, C. Zapletala a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (sněm. tisk 618).

Posl. Pecková uvedla, že od minulého projednávání byly doručeny dvě varianty pozměňovacího návrhu. Z jedné variant byly vypořádány a změněny připomínky zpravodajky, který původně zcela vylučoval rozhodčí doložky v pracovně právních vztazích. Posl. Pecková sama předložila určitý způsob, jak zachovat dozorčí doložky a přitom zachovat ochranu zaměstnanců před nekalým chováním zaměstnavatelů.

Posl. Chvojka zohlednil pozměňovací návrhy posl. Peckové. Rozhodce např. musí být zapsán v registru Ministerstva spravedlnosti a musí jednat v souladu se zákonem.

Dále byla seznámena s návrhy poslance Chvojky a vyslovila souhlas s verzí 2. Neví, zda se pozměňovací návrhy dostaly do rukou poslanců, rovněž doporučila, že nevylučuje možnost, aby se výbor tímto návrhem už dále nezabýval, nepřijal žádné usnesení a posl. Chvojka může tento návrh předložit na schůzi Sněmovny.

Posl. Opálka vystoupil s tím, že výbor pro sociální politiku není gesčním výborem. Už se tímto návrhem zabýval 3x. Domnívá se, že nejvhodnější varianta by byla aby výbor projednal a nepřijal žádné usnesení.

K tomuto návrhu se přiklonil i předseda výboru Martin Vacek.

Posl. Opálka doporučil v podrobné rozpravě, aby nebyl předložený žádný návrh. A tím nebylo o usnesení hlasováno.

Předseda výboru Martin Vacek upozornil, že by bylo vhodné nějakou formou usnesení přijmout, už kvůli Sněmovně. Byl dotázán tajemník výboru, jak by mělo být postupováno. Tajemník uvedl, že jednacím řádem předpokládá, že výbor buď vysloví souhlas nebo nesouhlas s předloženým návrhem zákona. Jinou formu v podstatě jednacím řádem neuvádí. Doporučuje v případě, že výbor se zatím nechce tímto zabývat, aby přijal přerušovací usnesení. S tímto nesouhlasil poslanec Opálka, který už se nechtěl návrhem nadále zabývat. V závěru tohoto bodu bylo přijato **usnesení č. 160**, ve kterém výbor sděluje, že se návrhem nebude zabývat. A to tak, že výbor projednal tento tisk bez stanoviska. Pro návrh usnesení č. 160 se vyslovilo 12 poslanců, návrh byl přijat. O usnesení hlasovali poslanci: Eček, Drábek, Kohoutová, Chalánková, Vacek, Opálka, Sklenák, Navrátilová, Strnadlová, Lesenská, Kohoutová, Pecková.

Dále byl projednáván sněmovní tisk 905 – Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Tento návrh zpravodajoval posl. Martin Vacek, předal řízení schůze místopředsedovi Miroslavu Opálkovi.

Ministryně Müllerová ve svém úvodním slově seznámila se skutečností, že návrh zákona řeší tzv. československé důchody, tedy důchody kde v zápočtové době vznikly na území Československa před rozdělením a kde je třeba vypořádat některé okolnosti, které souvisejí s rozdělením republiky.

Diskuse se soustředila na období, kdy před rozdělením byl odpracován určitý počet zápočtových let a dále do r. 1995, kdy na obou územích byl shodný systém důchodového pojištění. Bude zde soudní přezkum podobný jako u důchodů normálních. Náklady se předpokládají ve výši 3,8 mld., ale budou to náklady rozvržené v čase. Věří, že navrhovaná dávka pomůže dořešit důsledky rozdělení na Českou a Slovenskou republiku.

Dále se slova ujal zpravodaj výboru Martin Vacek, po rozdělení republiky bylo potřeba rozdělit i závazky a vyplývající povinnosti plynoucí ze sociálního zabezpečení. Vlivem rozdělení ekonomického a legislativního vývoje v obou státech se zhoršila situace důchodců v Slovenské republice. Došlo ke snížení důchodů osob, které měly odpracovánu určitou dobu na Slovensku. Nelze plošně vyrovnat všem, kteří jakoukoliv dobu pracovali na území Slovenska. Došlo by k neúměrnému zatížení státního rozpočtu. Nutné je stanovit určitou hranici, od které vznikne nárok. Do celé záležitosti vstoupilo mnoho lidí, probíhala velmi živá diskuse, mimo jiné se o věc zajímá ombudsman dr. Varvařovský.

V obecné rozpravě uvedl místopředseda Miroslav Opálka dopis dr. Varvařovského, upozornil, že se zde vyskytují dva pracovníci pana ombudsmana, předpokládá, že jejich vystoupení bude umožněno bez souhlasu výboru, neboť ombudsman může na výboru vystupovat.

Jako první vystoupil pan Jiří Hrubý z kanceláře ombudsmana – vedoucí oddělení sociálního zabezpečení. V době, kdy se návrh připravoval, bylo úřadem ombudsmana neosloven, přesto ombudsman zpracoval své pozměňovací návrhy. Proto předkládají v dopise nevypořádané připomínky tak, aby se s nimi mohl být výbor seznámen.

Dále vystoupil spolupracovník ombudsmana Pavel Kantořík. Je rád, že po dlouhé době bude řešen vyrovnávací příspěvek formou zákona. Předpokládá, že tento návrh zákona ukončí

soudní spory a nebude nutné věc řešit pouze odstraňováním tvrdosti zákona ze strany ministra. Podmínka 25 let důchodového pojištění do trvání federace, znamená to, že poslední ročník, kterého se to bude týkat – 52. ročníku. Je zde problém ostré hranice mezi 25 lety odpracovanými, protože ten, kdo bude mít odpracováno např. 24 let, bude se automaticky vracet na soud. Právě kvůli mezním hraničním obdobím 25ti let, kde některým klientům unikne nárok o měsíce, bude problém, že budou nadále vymáhat tuto záležitost soudně. Z tohoto titulu zákon úplně nesplní to, co sliboval.

Posl. Opálka uvedl, že v určitých variantách by záležitost mohla stát stát i 40 mld., což je neúnosné.

Předseda výboru Martin Vacek uvedl, že se chystá pozměňovací návrh, který by právě reflektoval možnost využít odstranění tvrdosti.

Ministryně Müllerová uvedla, že zákon je hodně limitován ekonomickými možnostmi.

Dále vystoupil vrchní ředitel Biskup, který uvedl, že nejen ekonomická situace je limitující, přesná částka je obtížně odhadnutelná. Neví se jak se do budoucna bude vyvíjet ekonomická situace v obou státech a jaká bude valorizace. Pokud se vychází zatím z toho co známe a z migrace, podmínka 25ti let získaných za dobu společného fungování obou států, za 1 rok 95. roku nejsou náhodné. Upozornil rovněž, že systém českých a slovenských důchodů se od sebe velmi vzdalují. Přípomínky veřejného ochránce práv jsou ministerstvu známe, byl udělen i odhad nákladů, ale je třeba očekávat určité principy jako přiměřenost a legitimní očekávání. Dále je faktem, že možnost odstraňování tvrdosti je stále platná a je dále využívána.

Místopředseda M. Opálka uvedl, že některé případy byly velmi kuriózní, dotýčný nepracoval ani ve Slovenské republice, pouze firma měla sídlo ve Slovenské republice, ale z tohoto titulu spadá mezi občany, kteří pobírají důchod ze Slovenska.

V podrobné rozpravě vystoupil zpravodaj výboru Martin Vacek, který předložil pozměňovací návrh, který se týkal osvojování možnosti tvrdosti zákona. Seznámil poslance se svým pozměňovacím návrhem osvojování tvrdosti zákona v § 106 a) až 108 c). Byly jisté výhrady k předložení návrhu bez písemného stanoviska.

Ministryně se vyslovila, že nemá žádný problém, jde pouze o nadbytečný návrh. Pro pozměňovací návrh se vyslovilo 9 poslanců pro, jeden se zdržel.

Dále předložil předseda výboru návrh **usnesení č. 161** s tím, že pro tento návrh se vyslovilo všech 10 poslanců. O usnesení hlasovali poslanci: Vacek, Koubík, Lesenská, Strnadlová, Navrátilová, Opálka, Chalánková, Pecková, Drábek, Eček.

Po hlasování tohoto usnesení předložil předseda výboru Martin Vacek další návrh, ve kterém požádal ministryni, aby do 10. 6. 2013 členům výboru předložila variantní tabulku dopadů na důchody s tím, že budou ustanoveny podmínky. 25, 24, 23, 18, 15 let, včetně vyjádření dopadů na důchodový účet a v nákladech. Pro tento návrh se vyslovilo 9 poslanců, jeden se zdržel.

Dalším projednávaným bodem bylo projednání státního závěrečného účtu Státního rozpočtu kapitoly 313 - MPSV. Schůzi dále řídil místopředseda Miroslav Opálka, který předal úvodní slovo po ministryni Ludmile Müllerové zpravodajce Vladimíře Lesenské. Výdaje dosáhly výše 496,7 mld. korun. Příjmy byly situovány ve výši 368,6 mld. korun. Představuje to 43 % celkových výdajů státního rozpočtu. Příjmy jsou potom na 35 % úhrnných příjmů státního rozpočtu. Celkové výdaje meziročně vzrostly o 12,2 mld. korun. Nejvíce se na tom projeví dávky v hmotné nouzi, ale především výdaje na důchody. Zpravodajka odkázala své vystoupení do obecné rozpravy.

Schůzi nadále řídil předseda výboru Martin Vacek.

V obecné rozpravě vystoupil poslanec Opálka. Doporučil, aby při posuzování státního rozpočtu MPSV bylo odečteno sociální pojištění. A v tu chvíli by ministerstvo pracovalo s údaji srovnatelnými s jinými ministerstvy.

Zpravodajka Vladimíra Lesenská se dotkla vyměřovacích základů na pojistné na sociální zabezpečení. Dotázala se, proč zaostává vývoj vyměřovacích základů za mzdovým vývojem a především porovnání OSV a lidí v závislé činnosti. Reálný propad důchodů pravděpodobně nevyrovná ani valorizace. Dávky státní sociální podpory byly vyplaceny ve výši 35 mld. Došlo opět k poklesu. Dávky v hmotné nouzi zaznamenaly 57 % meziroční nárůst. Což pravděpodobně dokazuje zhoršující se sociální situaci v domácnostech. Dávky osob se zdravotním postižením - největší problém je příspěvek na zvláštní pomůcky.

Dále vystoupil vrchní ředitel Myšička. Nárůst hmotné nouze i u zdravotně postižených je vyvolán spíše legislativními změnami. Dále uvedl, že v kapitole se podařilo snížit o 8 mld. plánované výdaje.

Poslankyně Chalánková se vyjádřila ke spojovací deklaraci mezi sociální reformou I. a sociální reformou II., která by se týkala především podpory biologické rodiny.

Poslanec Drábek uvedl, že vlivem reformy se část dávek, které spadaly do státní sociální podpory přesunuly do hmotné nouze. Bylo více odděleno, co je záležitost věku dítěte a co je záležitost zdravotního stavu dítěte.

Ministryně Müllerová uvedla, že byl vnímán požadavek stálé komise pro rodinu na dotace a byl reflektován. K diskusi samozřejmě je, co je chápáno jako řešení hmotné nouze, a co je chápáno jako podpora rodiny.

V podrobné rozpravě předložila poslankyně Lesenská návrh **usnesení č. 162**, které doporučilo schválit rozpočet v uvedené výši příjmů i výdajů. Usnesení bylo přijato, 7 poslanců pro, 3 poslanci se zdrželi. O usnesení hlasovali poslanci: Lesenská, Koubík, Strnadlová, Navrátilová, Opálka, Vacek, Chalánková, Pecková, Drábek, Eček.

Schůze výboru skončila v 16.50 hodin.

Zaznamenal: Antonín Papoušek
tajemník výboru

Dagmar Navrátilová, v. r.
ověřovatelka výboru

Martin Vacek, v. r.
předseda výboru